

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

P.T.M. Out

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144058

pieter.out@noord-holland.nl

1 | 6

Verzenddatum

24 APR. 2024

Kenmerk

2233704/ 2233713

Uw kenmerk

n.v.t.

Betreft: Decentraal Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord 2024

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Decentraal Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord 2024

Inleiding

In 2020 heeft de provincie Noord-Holland, samen met de Rijksoverheid en een groot aantal provincies en gemeenten, het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend¹. De belangrijkste doelstelling van het SLA is het samenwerken aan een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren. Samen streven de deelnemende partijen naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016. Dit willen we bereiken door maatregelen die bijdragen aan het verlagen van de concentraties en/of vermindering van blootstelling aan stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}).

Schone Lucht Akkoord – landelijke samenwerking

Om samen de doelen te bereiken zijn verschillende maatregelen geformuleerd om de luchtkwaliteit te verbeteren. Deze maatregelen zijn verdeeld over een aantal thema's; mobiliteit, mobiele werktuigen, industrie, houtstook, binnenvaart en havens, landbouw en citizen science en participatie.

De deelnemende partijen, met het Rijk als initiatiefnemer, stellen een landelijke uitvoeringsagenda op. Hierin is uitgewerkt hoe de

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

¹ In de GS-vergadering van 17 december 2019 (kenmerk 1310610/1310640) is door Gedeputeerde Staten besloten om als provincie het SLA aan te gaan

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354

verschillende overheden met elkaar samenwerken². De samenwerking is vormgegeven in een landelijke werkgroep en diverse themagroepen³. Voorzitter van de landelijke stuurgroep is de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu.

Jaarlijkse actualisatie uitvoeringsplan

Alle deelnemers van het Schone Lucht Akkoord moeten jaarlijks een 'decentraal uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord' opstellen, oftewel de DUP SLA. In deze uitvoeringsplannen geven de deelnemers aan op welke wijze ze invulling geven aan de maatregelen van het Schone Lucht Akkoord. Bijgevoegd vindt u het Decentraal uitvoeringsplan Provincie Noord-Holland 2024 (DUP SLA 2024).

Het plan voor 2024 betreft een continuering van onze inzet van de afgelopen jaren. Voor 2024 zijn er geen nieuwe activiteiten opgevoerd. De belangrijkste activiteiten van de provincie Noord-Holland in 2024 voor het Schone Lucht Akkoord zijn voor u beschreven in het bijgevoegde DUP SLA 2024.

Verbeteren luchtkwaliteit – thematische aanpak

In het SLA zijn maatregelen voorgesteld om de luchtkwaliteit te verbeteren voor verschillende sectoren/thema's. De maatregelen die in uitvoering zijn raken ook vaak meerdere beleidsopgaven, zoals gezonde leefomgeving (verminderen schadelijke emissies stikstofdioxide en fijnstof vanuit industrie, mobiliteit, mobiele werktuigen, houtstook enz.), klimaat (verminderen uitstoot koolstofdioxide) en biodiversiteit/programma stikstof (stikstof reductie).

In ons uitvoeringsplan zijn activiteiten opgenomen voor onderstaande SLA-thema's. Deze inzet vindt plaats vanuit reguliere werkzaamheden of lopende programma's binnen de breedte van de provinciale organisatie.

Thema mobiliteit:

Het wegverkeer is een aanzienlijke bron voor emissie van stikstofdioxide en fijnstof naar de lucht. De aanpak onder het SLA richt zich er voornamelijk op om de inzet van (oude) dieselmotoren te verminderen en schonere alternatieven van mobiliteit te stimuleren. We verbinden de doelen van het SLA aan de Regionale Agenda's Mobiliteit, we verduurzamen ons eigen wagenpark en we verkennen mogelijkheden voor vervanging van onze patrouilleschepen. We

² <https://www.schoneluchtakkoord.nl/schone-lucht-akkoord/algemene-producten/actualisatie-uitvoeringsagenda-2021-2023/>

³ www.schoneluchtakkoord.nl

stimuleren werkgevers om medewerkers minder kilometers of schonere kilometers te laten maken en stimuleren de aanleg van fietspaden.

Thema mobiele werktuigen:

Mobiele werktuigen zoals bouwmachines, heftrucks en aggregaten kunnen, ondanks hun beperkte aantal, een relevante bron van luchtverontreiniging vormen. Bij nieuwe aanbestedingen worden duurzaamheidseisen standaard meegenomen. Zo stimuleren we de verduurzaming bij onze contractpartners.

Thema Industrie:

De industrie is een relevante bron van luchtverontreiniging. De maatregelen uit het SLA voor het thema industrie zijn vooral gericht op verminderen van de emissies. We werken aan (beleid voor) scherpere vergunningverlening, onderzoeken hoe handhaving op emissies beter kan en zetten ons in voor kennisopbouw en borging met samenwerkende overheden.

Thema Houtstook:

Houtstook kan vooral lokaal een grote bron zijn van fijnstof-emissies. Dit is hoofdzakelijk een gemeentelijk thema. De provincie deelt wel het stookalert van RIVM via haar social media-kanalen.

Thema Binnenvaart en Havens:

De uitstoot (dieselmotoren) van de binnenvaart is tijdens het varen en liggend aan de kade van invloed op de luchtkwaliteit. We werken aan informatievoorziening voor schippers (RiverGuide, weergeven ligplaatsbezetting ter voorkomen van omvaren in de havens). We stimuleren konvoovaart, waardoor een groep schepen in één keer een brug passeert en de brug minder vaak open hoeft (Blauwe Golf, minder uitstoot stilstaande auto's, efficiënter varen schepen). Tenslotte stimuleren we vervoer over water (via de Modal split van weg naar water).

Thema Landbouw:

Bij landbouw gaat het met name om de uitstoot van stikstofverbindingen. De inzet van de provincie op dit thema is zeer beperkt (ligt bij gemeenten als bevoegd gezag voor agrarische bedrijven). Er is wel een samenloop met de stikstofaanpak. Hierbij volgen we de landelijke ontwikkelingen en ligt de nadruk op delen van kennis.

Citizen science en participatie:

De provincie heeft **Hollandse Luchten**⁴ opgezet. Het doel van Hollandse Luchten is om met behulp van burgerwetenschap een samenwerking en platform te creëren waarin bewoners, overheden, experts en bedrijfsleven samen kennis opbouwen, met elkaar de dialoog voeren en handelingsperspectieven verbeteren voor een gezonde fysieke leefomgeving. In Hollandse Luchten staan burgers centraal bij het verzamelen van data en het doen van onderzoek in hun eigen leefomgeving. Het onderzoek richt zich in 2024 met name op fijnstof. De provincie ondersteunt ook het project 'Scholieren meten luchtkwaliteit in de provincie Noord-Holland'. Het is een project in samenwerking met Globe⁵ waar leerlingen van middelbare scholen met een vaste fijnstofsensor en een mobiele fijnstofsensor op een fiets (bekend als de Snuffelfiets) de luchtkwaliteit meten, (data-) analyse uitvoeren en het gesprek over de leefomgeving voeren.

Financieel

Doordat de werkzaamheden ten behoeve van het Schone Lucht Akkoord onderdeel uitmaken van reguliere werkzaamheden of bestaande programma's, zijn er geen financiële consequenties voor de uitvoering van de maatregelen voorzien.

Belangrijke actuele ontwikkelingen

SLA voortgangsrapportage

In 2024 wordt de voortgangsrapportage van het RIVM beschikbaar gesteld (exacte planning niet bekend). Deze had in 2023 opgeleverd moeten worden, maar heeft vertraging opgelopen. Deze rapportage maakt inzichtelijk of we in Nederland op koers liggen om de doelstelling van het SLA te halen met het huidige en voorgenomen beleid. Als blijkt dat we de doelstelling niet gaan halen, is bijsturing (en extra maatregelen) nodig. Wij zullen de rapportage gaan bestuderen en u over de belangrijkste bevindingen informeren.

Nieuwe uitvoeringsagenda Schone Lucht Akkoord 2024-2030

Er wordt door de deelnemers van het SLA, gewerkt aan een nieuwe SLA uitvoeringsagenda. Verwachting is dat deze rond juni 2024 beschikbaar is. Het betreft een update van de vorige agenda. Deze uitvoeringsagenda geeft richting aan de gezamenlijke inspanningen van de SLA-partners en de op te stellen decentrale uitvoeringsplannen voor de komende jaren.

Herziening Europese grenswaarden 2024 en doelstelling SLA

⁴ [Hollandse Luchten | Burgermetingen in Noord-Holland \(hollandse-luchten.org\)](https://hollandse-luchten.org)

⁵ [Fijnstof – GlobeNL \(globenederland.nl\)](https://globenederland.nl)

De nationale wettelijke grenswaarden (normen) voor fijnstof en stikstofdioxide volgen uit de Europese richtlijn luchtkwaliteit. Op dit moment zijn de wettelijke grenswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof minder streng dan de doelen van het SLA voor 2030. Dit gaat veranderen.

De Europese richtlijn luchtkwaliteit wordt herzien. De verwachting is dat de Europese grenswaarden voor fijnstof in de nieuwe richtlijn op hetzelfde niveau komen te liggen als de doelstelling van het SLA. Voor stikstofdioxide wordt de wettelijke grenswaarde naar verwachting lager (strenger) dan de doelstelling van het SLA. Welke effect dit gaat hebben op de huidige werkwijze en doelstellingen van het SLA is nog niet bekend.

Besluitvorming over de Europese richtlijn luchtkwaliteit vindt waarschijnlijk op korte termijn plaats (Europees parlement stemt naar verwachting in april 2024, de Raad in mei 2024). Zodra definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden en inzichtelijk is welke impact aanscherping van de normen heeft, wordt u daarover geïnformeerd.

Opgemerkt wordt dat de verwachte nieuwe grenswaarden niet op het niveau van de WHO-advieswaarden 2021 liggen. Dat betekent dat ook als het lukt om in Nederland in 2030 te voldoen aan de nieuwe grenswaarden, er nog steeds gezondheidseffecten zullen zijn als gevolg van de luchtkwaliteit.

Tabel 1: Wettelijk grenswaarde, WHO-advieswaarde 2005 en 2021 en verwachte nieuwe EU-grenswaarde* voor jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide en fijnstof

Stof	Wettelijk geldende grenswaarde	Doelstelling SLA 2030 (Gebaseerd op WHO-advieswaarde 2005)	WHO-advieswaarde (2021)	Verwachte nieuwe EU-grenswaarden 2030*
Stikstofdioxide (NO ₂)	40 µg/m ³	40 µg/m ³	10 µg/m ³	20 µg/m ³
Fijnstof PM ₁₀	40 µg/m ³	20 µg/m ³	15 µg/m ³	20 µg/m ³
Fijnstof PM _{2,5}	25 µg/m ³	10 µg/m ³	5 µg/m ³	10 µg/m ³

* definitieve besluitvorming verwacht in mei 2024

Tot slot

Om de doelen van het SLA te halen en ook te kunnen voldoen aan de verwachte nieuwe grenswaarden, is het noodzakelijk om in te blijven zetten op een continue verbetering van de luchtkwaliteit.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

Decentraal Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord 2024